

T.C.
ZONGULDAK
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014.
KARAR NO : 2015

DAVACI : Mahmutoğlu Köyü Tüzelkişiliği Adına Muhtar Mehmet KAYABAŞI
VEKİLİ : Av. Sadi KAYABAŞI
İhsaniye Mah. Kartallar Sk. Atalay 6 Sitesi B Blok No:1 D:3
Nilüfer/BURSA

DAVALI : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı/ANKARA
VEKİLİ : Av. Aynı Adreste)

MÜDAHİL (Davalı) :
Devrek/ZONGULDAK

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından Zonguldak İli, Devrek İlçesi, Mahmutoğlu Köyü Erenler Mevkiinde mermer üretim faaliyeti için verilen lına verilen II-B Grubu işletme ruhsatının, mermer ocağının koyulan su kaynaklarını etkileyeceği, bölge için 3. Derece Doğal Sit Alanı ilan edilmesi için başvuruda bulunduğu, sahaya ilişkin ÇED belgesi alınmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Madencilik faaliyetlerinin Maden Kanunu, Uygulama Yönetmeliği ve diğer ilgili mevzuat çerçevesinde çevre hassasiyetleri de dikkate alınarak yürütüldüğü, maden ruhsatı için alınması zorunlu olan izinlerin ilgili Bakanlıklardan alındığı, söz konusu ruhsat sahası için ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında değerlendirildiğine dair Zonguldak Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden gerekli izinlerin alındığı iddialarıyla davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL DİLEKÇESİNİN ÖZETİ : İşletme sahasında patlatma usulü ile değil, elmas tel kesme yöntemi ile üretim yapıldığı, dolayısıyla çevresel bir etki yaratmadığı belirtilerek, davanın reddi talep edilmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Zonguldak İdare Mahkemesince dava dosyası incelenerek işin gereği görüşüldü:

Dava; Zonguldak İli, Devrek İlçesi, Mahmutoğlu Köyü Erenler Mevkiinde mermer üretim faaliyeti için verilen lına verilen II-B Grubu işletme ruhsatının iptali istemiyle açılmıştır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Madencilik Faaliyetlerinde İzinler" kenar başlıklı 7. maddesinde; "Madencilik faaliyetlerinin yapılması ve ruhsatlandırma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak yeni verilecek ruhsat alanlarına maden işletme yöntemi, faaliyetin yapıldığı bölge, madenin cinsi, yapılacak yatırımın çevresel etkileri, şehirleşme ve benzeri hususlar dikkate alınarak, temdit talepleri dahil ruhsat verilen alanlarda kazanılmış haklar korunmak kaydıyla, ilgili kurumların görüşleri alınarak Bakanlık tarafından kısıtlama getirilebilir. İlk müracaat veya ihale yolu ile yapılacak ruhsatlandırmalarda müracaatın yapılacağı alanlar diğer kanunlar ile getirilen kısıtlamalar gözönüne alınarak Bakanlıkça ruhsat müracaatına kapatılabilir. Kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ihale yoluyla aramalara açılır. Bu Kanun dışında madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak yapılacak her türlü kısıtlama ancak kanun ile düzenlenir.

(Ek fıkra: 10/06/2010-5995 S.K./3.mad.) Özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, muhafaza ormanları, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa göre korunması gerekli alanlar, 1 inci derece askeri yasak bölgeler, 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanlar, 1 inci derece sit alanları ile madencilik amacı dışında tahsis edilen

T.C.
ZONGULDAK
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/
KARAR NO : 2015/

ve Genel Müdürlük tarafından uygun görüş verilen elektrik santralleri, organize sanayi bölgeleri, petrol, doğalgaz ve jeotermal boru hatları gibi yatırım alanlarına ait koordinatlar ilgili kurumlar tarafından Genel Müdürlüğe bildirilir.

(Ek fıkra: 10/06/2010-5995 S.K./3.mad.) Bu alanlara yapılan ruhsat müracaatlarının hak sağlaması halinde iki ay içinde harç ve teminatın yatırılmasından sonra bu alanlara ilişkin ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine bir yıl süre verilir. Bu süre içinde izin alınması durumunda Kanunun 16 ncı maddesine göre ruhsat düzenlenir, izin alınmaması halinde müracaat reddedilir. Müracaat alanının bir kısmının bahse konu alanlarla çakışması halinde, çakışan alan dışındaki serbest alana ilişkin olarak iki aylık süre içinde Kanunun 16 ncı maddesine göre müracaatta bulunulması halinde ruhsat düzenlenir. Aksi halde tüm müracaat alanı bu süre sonunda müracaatlara açık hale gelir.

(Ek fıkra: 10/06/2010-5995 S.K./3.mad.) Devlet ormanları içinde yapılacak maden arama ve işletme faaliyetleri ile bu faaliyetler için zorunlu ve ruhsat süresine bağlı olarak yapılan geçici tesislere 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine göre izin verilir.

(Ek fıkra: 10/06/2010-5995 S.K./3.mad.) Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında maden arama ve işletme faaliyetleri ile bu faaliyetler için gerekli geçici tesislere çevresel etki değerlendirme raporunda belirlenen esaslar dahilinde izin verilir. Alınan izinler, temditler dahil ruhsat hukuku sonuna kadar devam eder.

Madencilik faaliyeti yapılan alanların, izne tabi alan olmaları halinde, ilgili olduğu kanun hükümlerine göre gerekli izinlerin alınması zorunludur. Ancak, Genel Müdürlükçe işletme ruhsatı verildikten sonra, işletme ruhsat alanının diğer kanunlara göre izne tabi haline gelmesi durumunda ilgili kanunların öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesi suretiyle kazanılmış haklar korunarak faaliyetler sürdürülür. Diğer kanunlara göre izne tabi alanlar, Genel Müdürlüğün görüşü alınarak belirlenir.

İlgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde; ruhsat alanlarında ilgili Kanun esaslarına uygun çalışılmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur.

Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca çevresel etki değerlendirmesi sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddî yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

Çevresel etki değerlendirmesi ile ilgili karar, işyeri açma ve çalışma ruhsatı, mülkiyet izni olmadan veya on üçüncü fıkraya aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde ruhsat teminatı irad kaydedilerek bu alandaki faaliyet durdurulur. Bu ihlallerin üç yıl içinde üç kez yapıldığının tespiti halinde ise teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir." hükmü bulunmaktadır.

Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliğinin "II (b), III., IV. ve VI. grup madenlere işletme ruhsatı düzenlenmesi ve işletilmesi ile ilgili genel ilkeler" başlıklı 26. maddesinde "(1) Arama faaliyeti sonrası görünür, muhtemel ve mümkün rezerv sınırlarının ve büyüklüğünün tespit edilebilmesi için madenin ortalama tenörü, kalitesi veya madenin cinsine göre cevher damar kalınlıkları, kömür için kalori değeri, mermer için üretim kapasitesi, su ve gazların konsantrasyonu, debisi, kapasitesi belirlenir. İşletme projesinin hazırlanmasında kullanılacak verilerin belirlenebilmesi için gerekli aramaların yapılmış olması ve bu faaliyetlerin rezerv bilgilerini içeren II (b) ve III. Gruplar için hazırlanmış genel arama faaliyet raporu, IV. ve VI. Gruplar için ise detay arama faaliyet raporu ile belgelenmesi zorunludur.

(2) Arama ruhsat döneminde ortaya çıkarılan rezerve ilişkin dayanakları ile birlikte belge ve bilgilerin verilmesi zorunludur.

T.C.
ZONGULDAK
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/5
KARAR NO : 2015/6

(3) III. Grup madenlerde, Ek Form-10'a uygun hazırlanmış işletme projesinde, üretilmesi öngörülen madenler için; tabii denge, kapasite, rezervuar, konsantrasyon, hidrojeolojik ve jeokimyasal denge, debi gibi koruma ilkeleri esas alınır. Bu Grup madenler; deniz, göl, kaynak, havza veya beslenme alanının tabii dengesini bozmayacak şekilde ruhsatlandırılır.

(4) İşletme projelerinde beyan edilen yıllık üretim miktarı, başa baş noktasını sağlayan miktarın altında olamaz. Genel Müdürlük; madenin cinsi, rezerv miktarı, tenörü/kalitesi, üretimin yapıldığı bölge, işletme izin alanı gibi kıstasları dikkate alarak minimum yıllık üretim miktarlarını belirleyebilir.

(5) Arama ruhsatlı sahalara, geçici tesis alanı ile arama süresince belirlenen görünür, muhtemel ve mümkün rezerv alanı üzerinden Ek Form-11'deki işletme ruhsatı, geçici tesis alanı ve görünür rezerv alanına da Ek Form-12'deki işletme izni verilir. Arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilir.

(6) İşletme izin alanı değişikliği talepleri, işletme izin alanı belirleme sürecindeki işlemlere tabidir." hükmüne; 111. maddenin üçüncü fıkrasında da; "(3) Tarım toprağı, sit alanı, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları, orman sayılan alanlar, mera alanları ve sulak alanlar gibi izne tabi alanlarda izin alınmadan veya ÇED, gayrisihhi müessese izinlerinin sınıfı dışındaki izinlerle faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde faaliyetler durdurulur. ÇED, gayrisihhi müessese izni ve mülkiyete ait izin alınmadan faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde üretim faaliyeti durdurulur ve teminat irat kaydedilir." hükmüne; İzinler İçin Müracaat başlıklı 112. maddesinde ise; "(1) İzin almak için ruhsat sahipleri tarafından gerekli belgelerle ilgili kamu kurum ve kuruluşuna müracaat edilir. ÇED işlemleri Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca ÇED sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiğı maddi yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır." hükmüne yer verilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 1. maddesinde; kanunun amacının, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamak olduğu, 10. maddesinde gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmelerin, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlü oldukları, Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemeyeceğı, proje için yatırıma başlanamayacağı ve ihale edilemeyeceğı, petrol, jeotermal kaynaklar ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışında olduğu, Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tâbi plân ve programlar ve konuya ilişkin usûl ve esasların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceğı kurala bağlanmıştır.

17.07.2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Çevresel Etki Değerlendirilmesi olumlu veya olumsuz raporu alınabilmesi için gerekli koşullar belirlenmiş olup; Yönetmeliğin 5. maddesinde ÇED olumlu ya da olumsuz kararı verme yetkisinin Çevre Bakanlığında olduğu, 6. maddesinde Bu Yönetmelik kapsamındaki bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişiler; Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler için; Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, Seçme Eleme Kriterlerine tabi projeler için proje tanıtım dosyası hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve projelerini verilen karara göre gerçekleştirmekle yükümlü oldukları belirtilmiş, aynı Yönetmelikte "5.000 m3/yıl ve üzeri kapasiteli blok ve parça mermer, dekoratif amaçlı taşların çıkartılması, işlenmesi ve yıllık 250.000 m2 ve üzeri kapasiteli mermer kesme, işleme ve sayalama tesisleri" Yönetmeliğe EK-II olan Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projeler Listesinde yer almıştır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin amacı gerçek ve tüzel kişilerin gerçekleştirmeyi planladıkları, yönetmelik kapsamına giren faaliyetlerinin çevre üzerinde

T.C.
ZONGULDAK
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014
KARAR NO : 2015/

yapabilecekleri bütün etkilerin belirlenerek, değerlendirilmesi ve tespit edilen olumsuz etkilerin önlenmesine yöneliktir.

Anılan yönetmelik; gerçek ve tüzel kişilerin gerçekleştirmeyi planladıkları, faaliyetlerin tespit edilen olumsuz etkilerinin önlenmesi için gerçekleştirilecek Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uygulanacak idari ve teknik usul ve esasları düzenlemiştir.

Bu kapsamdaki faaliyetler için tüm idari ve teknik usul ve esaslar yerine getirildikten sonra çevresel etkileri önemli görülenler için alınacak "ÇED Olumlu Görüşü" üzere faaliyete başlanacaktır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirketin Zonguldak İli, Devrek İlçesi Mahmutoğlu Köyü Erenler mevkiinde II(b) Grubu Maden işletme ruhsatı için 24.02.2012 tarihinde işletme ruhsatı ve işletme izni için başvuruda bulunduğu, mahallinde yapılan tetkik sonucunda 21.01.2013 tarih ve 464 sayılı Olur ile 10 yıl süreli II(b) işletme ruhsatı ve alınması zorunlu izinlerin alınmasına müteakip 13,19 hektar alan için işletme izni düzenlendiği, Maden Kanunu'nun 7. maddesine göre alınması zorunlu olan 75,19 hektar alan için ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında değerlendirildiğine dair Zonguldak Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden alınan 04.06.2014 tarih ve 22366 sayılı yazı ve Devrek Kaymakamlığı İlçe Özel İdare Müdürlüğünün 27.03.2011 tarih ve 07 sayılı 24,99 hektar alan için II. sınıf iş yeri açma ve çalışma ruhsatını müteakiben 06.06.2014 tarihinde 10 yıl süreli işletme izninin yürürlüğe girdiği anlaşılmaktadır.

Olayda; Mahkememizin 23.09.2014 günlü ara kararı ile uyuşmazlığın teknik yönünün çözümü için mahallinde keşif yoluyla bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verildiği, 14.11.2014 günü yapılan keşif neticesinde bilirkişiler tarafından düzenlenen 26.12.2014 tarihli raporun 29.12.2014 günü Mahkememize sunulduğu, söz konusu bilirkişi raporunda özetle; "Sahadaki mermer potansiyelinin üretim bakımından oldukça yüksek miktarda ve yeterli kalitede olduğu izlenimi edinilmiştir. Mermer sahası, etrafında yerleşim yerleri bulunan bir tepe konumundadır. Burada yapılacak olan gerek üretim gerekse de iletim faaliyetleri eğer ayrıntılı ve uzun vadeli olarak planlanmaz ise önemli derecede çevresel etkileri olacaktır. Bu tepe, çevredeki yerleşim yerlerine su sağlayan bir su havzası niteliğindedir. Ancak mermer potansiyeli dikkate alındığında ülke ekonomisi açısından uygun bir şekilde işletilmesi de önem arz etmektedir. Bu nedenle sahada öncelikle bir ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) çalışması yapılması ve buna ek olarak üretim plan ve stratejisinin uzun vadeli şekilde belirlenmesi önem arz etmektedir." ifadelerine yer verildiği görülmektedir.

Taraflara tebliğ edilen bilirkişi raporuna karşı davalı idare ve müdahil tarafından itirazda bulunulduğu, yapılan itirazlar ve değerlendirme sonucunda bilirkişilerden maden ocağının işletilmesinin çevreye verdiği zararların somut olarak ortaya konularak ek bilirkişi raporu alınmasına karar verildiği, bilirkişilerden alınan 08.04.2015 tarihli ek raporda özetle; maden sahasının çevrede olumsuz etki yaratma potansiyeline sahip olduğu, beyan edilen yıllık 4.900m³ üstünde bir üretim için engel bulunmadığı, gürültünün çevresel sorun yaratabileceği, pasa sahası için tanımlı yerin uçurum olmasının diğer bir önemli sorun olduğu, yıllık 4900m³ üretimin gerçekçi durmadığı ve kapasitenin sürekli olarak ÇED kapsamı dışında tutularak arttırılabileceği ve ÇED mekanizması dışında kalarak işletme faaliyetlerinin sürdürülebileceği" ifadesine yer verildiği görülmüştür.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu uyarınca taraflara tebliğ edilen bilirkişi raporuna tarafların itiraz edildiği görülmüşse de, tarafların itirazı, raporu kusurlandıracak nitelikte görülmediğinden, bilirkişi raporu Mahkememizce değerlendirmeye esas alınmıştır.

Bu durumda yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile açıklamalar ve bilirkişi raporlarındaki bilimsel ve teknik hususlar birlikte değerlendirildiğinde; ruhsat başvurusunda bulunulan II (b) grubu maden (mermer ocağı) işletmesinin su kaynaklarına, ormana ve çevreye olumsuz etkisinin olabileceği ve işletme ruhsatı verilmesi aşamasında ÇED raporu gerekli olduğu halde, bu süreç işletilmeksizin Devrek Mermercilik San. ve Tic. A.Ş.'ye verilen II-B grubu maden

T.C.
ZONGULDAK
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/
KARAR NO : 2015/

işletme ruhsatına ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 2.264,40.-TL yargılama giderinin ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen 750,00.-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, 95,20.-TL müdahil yargılama giderinin müdahil üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra Mahkememizce davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde **Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere** 10/07/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvuru Harcı:	25,20.-TL
Karar Harcı:	25,20.-TL
Y.D. Harcı:	41,50.-TL
Y.D. İtiraz Harcı:	68,60.-TL
Vekalet Harcı:	3,80.-TL
Keşif Harcı:	177,50.-TL
Keşif ve Bilirkişi Ücreti:	1.725,00.-TL
Posta Ücreti:	197,60.-TL
TOPLAM:	2.264,40.-TL

YARGILAMA GİDERLERİ (Müdahil):

Başvuru Harcı:	25,20.-TL
Posta Ücreti:	70,00.-TL
TOPLAM:	95,20.-TL